

Конкурс для вчителів «Література: урок і поза уроком»

перетинаються і не мають спільних клітин з іншими словами. При цьому клітини сусідніх відповідей повинні стикатися.

3. Виписати факти про шкоду алкоголю на організм людини. Скласти пам'ятку про шкоду алкоголю для Омелька Кайдаша (для учнів із достатнім рівнем навчальних досягнень)

4. Написати листа від імені Омелька Кайдаша нащадкам «Лист у майбутнє» (для учнів із високим рівнем навчальних досягнень).

Список використаних джерел

- Зборовська Н. Український світ Нечуя-Левицького: гендерний підхід/Н. Зборовська. Феміністичні роздуми на карнавалі мертвих поцілунків. – Львів, 1999.
- Панченко В. Дві повісті Івана Нечуя-Левицького («Хмари», «Кайдашева сім'я») // Дивослово- 2003- №8.
- Погрібний А. Всевидяще око України. І. Нечуй-Левицький/ А. Погрібний. Класики. Не зовсім за підручником. – К., 2000.
- Українська література (профільний рівень). Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Автори: Борзенко О. І., Лобусова О. В. – Харків. 2018

Номінація «Розробка уроку зарубіжної літератури для 5–9 класів НУШ»

Ірина Лебедюк,

учитель української мови та літератури,
зарубіжної літератури, Квасилівський ліцей
Рівненської міської ради

Справжнє світло — це доброта Урок за твором О. Вайлда «Хлопчик-Зірка» (5 клас)

УДК 373.5.016:821.09(410)(092)ВАЙЛД
<https://doi.org/10.33989/3083-6387.2026.2.362618>

Тема: Оскар Вайлд. «Хлопчик-Зірка». Цікаві факти з життя і творчості письменника. Знайомство зі змістом казки. Символічний зміст назви твору.

Мета: ознайомити учнів з життям і творчістю письменника; розвивати критичне мислення, навички вдумливого читання, уміння аналізувати літературні тексти; виховувати любов до літератури, позитивні моральні якості (доброту, співчуття, милосердя).

© Ірина Лебедюк, 2026

Обладнання: зошити, підручники, портрет автора, зображення книги, виставка книг автора, презентація / роздруковані сторінки презентації.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу.

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ.

Налаштування на урок. З'ясування емоційного стану та настрою учнів.

— Піднесіть *руки догори*, якщо у вас чудовий настрій та гарне самопочуття.

— Витягніть *руки в боки*, якщо у вас поганий настрій.

II. ОГОЛОШЕННЯ ТЕМИ І ЗАВДАНЬ УРОКУ. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ .

III. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ.

Презентація «Біографія автора».

Оскар Вайлд

Народився в м. Дублін 16 жовтня 1854 р.

Його батько був лікарем, а мати перекладала художні твори й писала вірші.

Вони дали мені шляхетне ім'я і залишили по собі благородну пам'ять не тільки в моєму серці, але й в історії моєї країни - історії становлення нації

Освіта

Після закінчення Королівської школи Оскар отримав королівську стипендію на навчання в Триніті-коледжі, який закінчив із золотою медаллю. Відзнака дала йому змогу вступити до найпрестижнішого закладу Європи - Оксфордського університету.

Оксфордський університет
С. 75 п-ка

Понад усе цінував красу. Він вишукано вдягався, був вибагливим до обстановки в домі й по-особливому вимогливим до естетики своїх творів. У красі він бачав найвищу мету існування людства.

Творчість

Збірка казок "Щасливий принц" (1888 р.)

Збірка казок "Гранатовий будиночок" (1891 р.)

Зробив його відомим не лише в Європі, а й у США.

"Хлопчик-Зірка"

Ця казка увійшла до збірки "Гранатовий будиночок". Чому саме *гранатовий*? В Ірландії високо цінують традиції християнства, а гранат (дерево та його плоди) символізує в християнстві страждання, відродження і воскресіння.

"Гранатовий будиночок"

- "Молодий король".
- "День народження інфанти".
- "Рибалка та його душа".
- "Хлопчик-Зірка".

Йдеться про події, пов'язані зі стражданнями людей та їхнім духовним відродженням.

Передбачення

ПРО ЩО МОЖЕ РОЗПОВІДАТИСЯ У ТВОРІ ІЗ НАЗВОЮ "ХЛОПЧИК-ЗІРКА"?

Передбачення за назвою твору.

— Про що може розповідатися у творі із назвою «Хлопчик-Зірка»?

Семантична карта.

Ми дізнаємося, чи справдяться ваші передбачення, прочитавши казку. Але перед цим з'ясуємо значення слова «зірка». (У зошитах та на дошці складається «Семантична карта». Стрілку до слова «хлопчик» не малюємо і поки не обговорюємо)

Конкурс для вчителів «Література: урок і поза уроком»

Читання твору за підручником.

Словникова робота.

Саван — поховальне вбрання з білої тканини.

Святий Мартін — християнський священник. В іконографії та живописі зображується у вигляді воїна-вершника, який дає частину свого плаща жебракові. Вважається захисником від бідності й пияцтва; патрон жебраків, злиденних, шинкарів, виноробів, вершників, вояків.

Обговорення прочитаного.

— Коли відбуваються події в творі? Як автор описує зиму? Наведіть приклади з тексту.

— Знайдіть цитату, яка найкраще проілюструє погодні умови.

— Що ви дізналися про життя дроворубів?

— Як відреагувала дружина на появу свого чоловіка?

— А як вона відреагувала на немовля, яке приніс чоловік? Чому саме так?

— Поясніть слова «Хіба в будинку, де є черстве серце, немає холодного вітру?».

— Ми з вами дізналися, що Дроворуби є бідними людьми. Тому в схемі малюємо двох людей та робимо підпис «Бідність».

— Що відчували Дроворуби, коли побачили яскраву зірку, що падає?

Малюємо зірку та робимо підпис «Надія».

— Які припущення робили Дроворуби про зірку та що відчували в цей момент?

Малюємо горщик золота та робимо підпис «Радість».

— Кого герої побачили на місці, де впала зірка? Що тепер вони відчували?

Малюємо немовля та робимо підпис «Розчарування».

— Що Дроворуби вирішили зробити з немовлям? Як можна охарактеризувати Дроворуба, який вирішив забрати дитину до свого дому?

Малюємо будинок і робимо підпис «Доброта».

— То якого висновку ми можемо дійти?

(Незважаючи на бідність, один із Дроворубів забрав немовля з собою. Він не міг вчинити інакше, бо є доброю, співчутливою людиною, внутрішньо красивою. Тобто цей герой має добре серце. Якби він лишив дитину в лісі на морозі, то не зміг би відчувати душевного спокою).

— А що б ви зробили на місці Дроворубів?

Події відбуваються взимку. «Стояла зимова морозна ніч». «Безсумнівно був лютий холод». Реакції звірів та птахів на холод
«Було так холодно, що навіть звірі й птахи не знали, як цьому зарадити»
«Посміявшись, вони засумували, бо згадали про свою бідність, і один з них сказав: — Чому ми радіємо, ми ж бачимо, що життя для багатих, а не таких, як ми? Краще б ми померли від холоду в лісі або якісь дикі звірі напали на нас і розірвали. — Твоя правда, — відповів його товариш, — комусь дається багато, а іншим — мало. Несправедливість розділила світ, і ніщо не поділене порівну, крім горя»
«Коли дружина відчинила двері й побачила, що її чоловік повернувся живий і здоровий, вона зраділа, обняла його й поцілувала...»
«Хіба в нас недостатньо своїх дітей, яким теж потрібно місце біля вогнища? І хто знає, чи не принесе це нам нещастя? І як ми будемо доглядати за ним?», «Нашим дітям не вистачає хліба, а ми будемо годувати іншу дитину? Хто буде піклуватися про нас? І хто дасть нам їсти?»
«Черстве серце» — фразеологізм, що означає байдужу, нечуйну людину, позбавлену душевного тепла, співчуття, доброти.

Обговорення передбачень та назви твору.

— Чиї передбачення справдилися? Що буде далі, як ви гадаєте?

— Чиї передбачення не справдилися? Чи розчаровані ви? Поясніть свої думки.

— Чому автор назвав так свій твір?

— Хто є зіркою у творі?

— Як ви гадаєте, яким має бути герой, якщо автор називає його Хлопчиком-Зіркою?

— Перевіримо, чи ваші міркування є правильними, коли прочитаємо казку в повному обсязі.

V. ПІДСУМКИ УРОКУ.

Рефлексія.

Продовжте фразу:

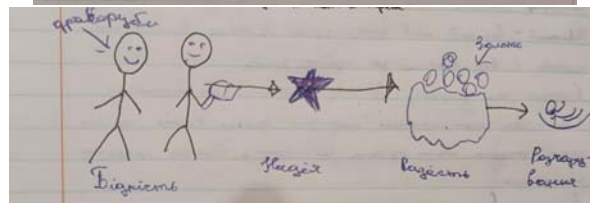
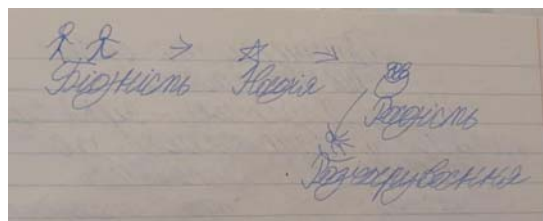
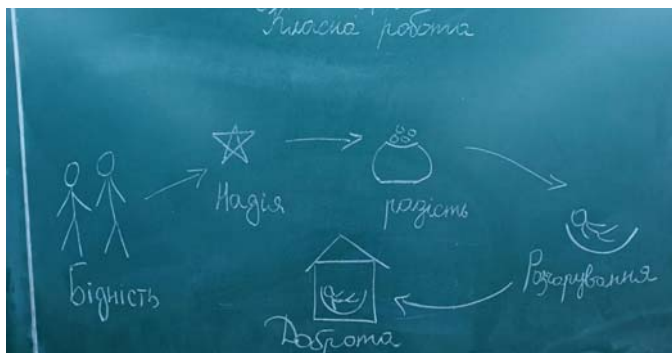
• «Найбільше мене вразило...»,

• «Мені не сподобалося...»,

• «Я хотів би / хотіла б...».

VI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ.

Прочитати казку «Хлопчик-Зірка» до С. 84. Подумати над запитанням «Чому мама є найважливішою людиною для будь-якої людини?».

Схеми, створені учнями

Номінація «Розробка уроку зарубіжної літератури для 5–9 класів НУШ»

Тетяна Маслаган,

учитель української мови та літератури,
зарубіжної літератури, Квасилівський ліцей
Рівненської міської ради

«Я — за любов!» Урок-пошук за трагедією В. Шекспіра «Ромео і Джульєтта» (8 клас)

УДК 373.5.016:821.09(410)(092)ШЕКСПІР
<https://doi.org/10.33989/3083-6387.2026.2.362619>

Тема: В. Шекспір. Трагедія «Ромео і Джульєтта». Конфлікт справжнього почуття і забобонів; оспівування чистого кохання.

Ключові компетентності: спілкування державною мовою та мовою оригіналу твору; уміння вчитися;

© Тетяна Маслаган, 2026

ініціативність і креативність; соціальна та громадянська компетентність; культурна обізнаність.

Предметні компетентності: уміння аналізувати художній твір (визначати тему, ідею, проблематику); здатність характеризувати образи героїв (Ромео, Джульєтта); уміння розкрити тему кохання та суспільних забобонів у творі; уміння формулювати власне ставлення до зображених подій та персонажів, аргументуючи його.

Формувати морально-ціннісні орієнтири: повагу до почуттів, прагнення до миру, розуміння відповідальності за власні вчинки.

Очікувані результати (учні зможуть)

- виразно читати уривки трагедії мовою оригіналу;
- пояснювати головну ідею твору;